
Buokiia Ami Ataei ni Kanakoraai aia Reirei

Kairi Ibukiia Kaaro

“Tera te reirei n te wanawana are ti karekea n te maiu aei, e na manga kautaki ma ngaira n te mangauti.

“Ao ngkana te aomata e karekea te atatai ao te rabakau ae mwaiti n te maiu aei rinanon ana nanomatoa ao ana ongeaba riki nakon temanna, e na karekea rakan arona ae korakora riki n te aonaba ae e na roko.”

Reirei ao Berita aika Tabu 130:18-19

E boretiaki man
Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira
Salt Lake City, Utah

© 2021 Iron Intellectual Reserve, Inc.
All rights reserved.
Aron Teina: 2/21
Rairaki man *Help Your Children Succeed in School: Parent Guide*
Kiribati
PD60012305 859
Boretiaki n te United States i America

Kanoana

Kaaraki _____	2
Atuun Taian Rongorongo	
1: Te Reirei E Kakawaki _____	3
2: Buokia n Reireiniia Ami Ataei _____	7
3: Ngaira Bon Natin te Atua _____	11
4: Karaoi Kouru ni Buoka ni Kanakoraoui Aia Waaki Ami Ataei _____	15
5: Ikotaki n Reiaknaki n te Mweenga _____	19
6: Kabongana Raoi te Tai _____	23
7: Buokiia Ami Ataei ni Kataneiaia ni Wareware, Koroboki, ao Numera _____	27
8: Buokiia Ami Ataei ma Aia Bwai n Reirei n te Mweenga _____	31
9: Riiki Ngkami Bwa Mwakoron Aia Reirei Ami Ataei _____	35
Kawai ni Buokiia Ami Ataei ni Kanakoraoui aia Reirei ao n Namakina Tangirakiia _____	39

Kaaraki

Te Kairi Ibukii Kaaro aei e na buokiko n reiakinna bwa ko na kanga ni buokii ami ataei n reiakinaki n te reirei ao n te mweenga.

A reirei ataei mairouia kaaro ao taan reirei. A reirei naba rinanon te mwakuri, takakaro, ao taian titiraki are a titiraki iai. A rang kakawaki utu ao buokii ataei n reireinii. Ngkana a ibuobuoki utu n reireinii aia ataei, ao ataei a na namakina te kukurei ao te nakoraoi n aia reirei. A tangiria naba n reiakinna ae bati riki.

Marooroakinna ma kaain am utu bwaai ake ko reiakin ngkai ko wareka te kairi aei. Tataro ibukin te buoka mairoun Tamara are i Karawa. E ngae ngkana e aki tau am reirei, ko bon kona naba ni buokia n reireinii am ataei. Te Uea e na buokiko ao am ataei n reiakinna n ikotaki ngkai ko mwakuri, takakaro, marooro ma tatabeman, ao wareware.

E Kanga Kabonganaan te Kairi Aei

A kona kaaro ni kamatebwaia te kairi aei n ikotaki, ma aia ataei, ke ma tabeman kaaro. A kona taan kairiiri ni kaoiia kaaro nakon te boowi ao ni marooroakin atuun rongorongon inanon te kairi aei. Taari ao titita n ibuobuoki a kona naba ni marooro iaon atuun rongorongon inanon te kairi aei ma utu ake a buokii.

E Kanga Kamatebwaian Atuun Rongorongon n Tatabeua

Iriri mwaneka aikai ngkai ko kamatebwai atuun rongorongon n tatabeua inanon te kairi aei:

1. Kaoiia tabeman ni kamatebwaia atuun rongorongon ma ngkoe, ke kamatebwaia atuun rongorongon n tii ngkoe.
2. Iangoia ao marooroakin taekan taian titiraki.
3. Warekia ao karaoa te waaki ni kakukurei.
4. Iangoia ao tataroakinna bwa tera ae ko a tia n reiakinna.
5. Marooroakina te bwai ae ko a tia n reiakinna ma am utu.

1

Te Reirei E Kakawaki

Titiraki Ibukin Marooakinana

1. Tarai tamnei aikai. Tera ae ko nooria?
2. A na kanga utu n ikotaki n reiakinna?
3. Bukin tera te reirei e kakawaki?

Reiakinna

Te Reirei bon mwakoron ana babaire te Atua. E taekinaki ni koroboki aika tabu, "Ti riai n ukoukora te rabakau man booki aika te kabanea n tamaroa; ti riai ni ukoukorii reirei man kamatebwaia ao man te onimaki naba taraa" (Reirei ao Berita aika Boou 88:118). Ngkai ti reiakinna ao n rikirake, ti na reiakina riki taekan ana babaire te Atua ibukira.

Iesu Kristo bon te katooto ae korakora ibukin te reiakinaki. Ti reiakinaki ni koroboki aika tabu bwa Iesu e "riki rake n rabakau" (Ruka 2:52). Tamam are i Karawa e na kakabwaiako ao ni buokiko n reiakinna. E na kakabwaiia natimi ngkai a reiakinna ao n ira ana katooto Iesu Kristo.

Beretitenti Gordon B. Hinckley e reirei bwa "te reirei bon te kiing are e na kauka mataroan ara tai" ("Let Virtue Garnish Thy Thoughts Unceasingly," *Riaona*, Meei 2007, 116). E nanonaki n aei bwa te reirei e kona ni buokiiko ao ami ataei n reiakin rabakau aika boou. E kona ni buokiko n reiakinia tabeman ao n tabeakinia am uti.

Iangoia ao Tataro

Iangoia ao tataroakinna bwa tera ae ko a tia n reiakinna. Korei mwiin bwaai ake ko karekei ke iango are e roko mairoun te Tamnei ae Raioiroi. Tera ae ko iangoia bwa te Uea e tangiriko bwa ko na karaoia?

Waaki ni Kakukurei

Taraa te tamnei ae inano. Iangoia ao taetae iaona bwa tera ae a karaoia aomata inanon te tamnei. Ko kanga n iangoia bwa te reiakinaki ao te reirei e buokia aomata inanon tamnei aikai?

Marooro ma Am Utu

Marooro ma am utu iaona bwa tera ae ko a tia n reia kinna. Marooroakina te titiraki aika inano. Tuangia kaain te uti n tibwauai aia iango ao n ongora nakoia n tatabemaniia.

- E na kanga irakin ana katooto Iesu ni buokiiko inanon te reirei?
- E kanga te reirei ni kona ni buokiko inanon maium?
- Tera ae ti kona ni karaoia n te utu ni buokiia tabeman n reia kinna ao n riki rake?

2

Buokia n Reireiniia Ami Ataei

Titiraki ni Marooroakinaki

1. Tarai tamnei aikai. Tera ae Ko Nooria?
2. A na kanga tiina n reireiniia aia ataei inanon tamnei aikai?
3. Tera te bwai teuana ae ko reireiniia ami ataei?

Reiakinna

Kaaro a tabe ibukiia natiia ni kawai aika mwaiti. Ko kakabwaiiaia natim ni katoa bong man buokakiiia n reiakinaki. Ngkana ami ataei a reiakinaki, a namakina te tamaroa irouiiia ao a tangiria riki n reiakinna.

Aomata tabeman a kona ni buokiia ami ataei n reiakiniiia, ma bon kaaro moa aia moan tia reirei ami ataei aika tamaroa. Ko kona ni buokiia natim bwa a na ataia ae a na kona riki n ai aron Tamara are i Karawa ao Natina Iesu Kristo, ngkana a reiakinna.

Ami ataei a na nooria bwa tera ae ko karaoia. Ngkana a nooria bwa ko karaoa te tai n reiakinaki, a na ataia bwa te reirei e kakawaki. A mwaiti kawai aika ko kona n reitinako n reiakinna:

- Kamatebwai booki aika tabu.
- Wareki booki.
- Marooro ma aomata taekan rongorongong ake a riki irarikim ao rongorongong ake a riki rinanon te aonaaba.
- Karekei riki kataneiai ni buokiiko ni katamaroa am mwakuri.
- Karekei riki reirei aika a kinaaki.
- Reiakin rabakau aika a boou.

Iangoia ao Tataro

Iangoia taekana bwa tera ae ko a tia n reiakinna. Korei mwiin iango nako ake ko karekei ke iango are a roko mairoun te Tamnei ae Raoiroi. Tera ae ko iangoia bwa te

Uea e tangiriko ni karaoia? Ko na kanga ni bairea te katooto ibukiia ami ataei man reitinako n reiakinna?

Waaki ni Kakukurei

Ko na kanga ni buokiia kaain am utu n tatabeman bwa a na reiakinaki? Titirakiniia kaain am utu bwa tera a tangiria n reiakinna ao ko na kanga ni buokiia. Korei aia reke inano.

Kaain te Utu	Tera ae A Kainanoia n Reiakinna?	Ko na Kanga ni Buokiia?
<p><i>Te Katooto</i> Derek (te nati te mwaane)</p>	<p><i>-Bwaati te ukeuke n te aro are e na kona n roko n te kauarinan n reirei</i></p> <p><i>-Reiakina te Ingiriti n ae tamaroa</i></p>	<p><i>-Reiakina tain te ukeuke</i></p> <p><i>-Manga rinanoi bwain te reirei n te mweenga</i></p> <p><i>-Taetae n Imatang inanon mweengara</i></p>

Maroro ma Am Utu

Maroroakinna ma am ut iaona bwa tera ae ko a tia n reiakinna. Maroroakin titiraki aika inano. Tuangia kaain am utu n tibwauai aia iango ao ni kakaungo imarenaia.

- E kanga te reiakinaki ni buokiira ni kona n riki n ai aron Tamara are i Karawa?
- Ti na kanga ni buokiia kaain ara utu ni kabane n reiakinaki ao n reitinako inanon aia reirei?

3

Ngaira Bon Natin te Atua

Titiraki ni Marooroakinaki

1. Tarai tamnei aikai. Tera ae Ko Nooria?
2. Tera ae ko kona ni karaoia ni buokiia ami ataei n ataia ae ngaiia bon natin Tamara are i Karawa?
3. E kanga ataakin ae bon ngaiia bon natin te Atua are e buokiia natim ni waaki n te reirei?

Reiakinna

Reireina ami ataei are ngaira bon natin te Atua. Ngaira ni kabane ti kona n riki n ai Arona ngkai ti reirei ao n riki rake. Buokiia ami ataei n oota bwa a kona ni waaki n te reirei ibukina ngaiia bon natin te Atua. Iango aika inano a na buokiia ami ataei ni waaki n te reirei:

Kabanea Nanom iaon Reirei

Buokiia ami ataei n nakon te reirei ao n roko iaon te tai. A riai ni kataia n nakon te reirei ni katoa bong ao n tauraoui ibukin ukeuke aika kakawaki.

Kataa am kabanea n tamaroa

Reiakiniia ami ataei ni kataa aia kabanea n tamaroa ao n aki bwarannano ngkana bwaai a kangaanga.

Riki n Ongotaeka

Reireniia ami ataei n ongotaeka nakon tuua, aia karo, ao tuan te reirei. A na kakabwaiiaki ibukin a ongotaeka.

Bubuti te Buoka

Reireiniia ami ataei ni bubuti buokakia ao reiakinaki mairouia tabeman. Tataro ma ngaiia ngkana aki oota bwa e kanga karaoan te bwai teuana.

Marooro n Ikotaki

Marooro ma ami ataei, ao tuangiia a kona n roko nakoim ibukin buokaia. Tuangiia taekan bwaai ake a kangaanga ibukiia. Mwakuri n ikotaki n katoki kangaanga.

Onimakiniko I bon Iroum

Buokiia ami ataei n onimakiniiia ao iangoi iango aika raraoui. Ngkana ami ataei a iangoa te iango ae raoiroi i bon ibukiia, a na namakinna bwa a kona n tokanikai.

Iangoia ao Tataro

Iangoa taekana bwa tera ae ko a tia n reiakinna. Korei mwiin iango nako ake ko karekea ke iango ake a roko mairoun te Tamnei ae Raoiroi. Tera ae ko iangoia are e tangiria te Uea bwa ko na karaoia? Tera ae ko kona ni karaoia ni buokiia ami ataei ni waaki n te reirei?

Waaki ni Kakukurei

Bon ngaira natin te Atua, ao E tangiriira. E tangiria ni kakabwaiako ma am utu. Iangoa taekan te kawai are te Atua e nooria ni kabane kaain am uutuu. Inanon te mwaawa inano, korei tabeua taeka ke korea te tamnei ni kaota teuana ke uoua tamaroia aomata n tatabeman, inanon am utu. Tibwaua bwaai aikai ma am utu.

Banna ni katotoo

Kofi:

E akoi Priscilla.

E kukurei Fehi.

*Sione bon te tia mwakuri
ae marurung.*

Korea am tamnei ao korei tabeua taekana n te mwaawa inano:

Maroro ma Am Utu

Maroroakin bwaai ake ko a tia n reiakin ma am utu. Maroroakina taian titiraki inano. Tuangia kaain am utu n tibwaua aia iango ao ni kakaungo imarenaia n tatabemaniia.

- E kanga ataakina ae te Atua e noori ao tangirii Natina ni buokiira inanon maiura?
- Ko na kanga n ataia bwa ngkoe bon natin te Atua ni buokiko ni waaki n te reirei?

4

Karaoi Kouru ni Buoka Aia Waaki Ami Ataei

Titiraki Aika A na Maroroakinakinaki

1. "Tarai tamnei aikai. Tera ae Ko Nooria?"
2. Bukin tera karekean kouru a kakawaki?
3. E kanga am namakin ngke e a koro bukin am kouru are ko a tia ni karaoia?

Reiakinna

Ngkana ko tangiria ni katoka te kangaanga ke ni karaoa te bwai teuana, ko kainanoia n iangoia bwa ko na kanga ni karaoia. E aranaki aio bwa karaoan te kouru. Buokiia ami ataei n reireiniia karaoan aia kouru are e na buoka aia waaki.

Ngkoe ao am ataei kam kona ni karaoi kouru inanon aua mwaneka aika bebete:

1. Kunea
2. Baire
3. Mwakuri
4. Kauringnga

Taraa te katooto mai inano n nooria bwa e kanga mwaneka akanne ni buokiko ao am ataei ni karaoi kouru.

1.Kunea:

Tera ae ko kainanoia ni katamaroa ke ni bitia?

Natiu te aine iai ana kangaanga n ana numera.

E tuangai buokana, ma Ngai e aki raoiroi au numera.

2.Baire:

Tera mwaneka ae ko kainanoia n anaia?

N na marooro nakon ana tia reirei ao tabeman

kaaro iaon kawai ni buoka natiu ma ana numera.

3.Mwakuri:

Ko kainanoa riki te buoka?

I tataro ibukin te ibuobuoki. I namakinna ae N na riai n taetae ma te membwa n au uote are bon te tia reirei. E taku bwa e na buoka natiu te aine n ana bwai n reirei. Ti karaoa te tai ibukiia n reitaki ni katoa wiiki.

4.Kauringnga:

Tera ae ko reiakinna? Tera ae ko kainanoia ni karaoa te kouru ae boou ke n reitanako te kouru aei?

I kainanoia n tuo natiu te aine ni katoa bong n taraia bwa e kanga aron ana bwai n reirei iaon ana numera ao manga rinanoi baike e korei inanon ana boki.

Iangoia ao Tataro

Iangoi taekan bwaai ake ko a tia reiakinna. Korei mwiin iango nako ake ko karekei ke iango ake a roko mairoun te Tamnei ae Raoiroi. Tera ae ko iangoia are te Uea e tangiriko bwa ko na karaoia? Ko na kanga ni karaoa te katooto ibukiia ami ataei man karaoan ao katiaan kouru?

Waaki ni Kakukurei

langoa taekan te bwai teuana are ko tangiria ni kanakoraoya ke bitia. Kabongana te moan mwaneka aika uoua ni karaoa te kouru.

Imwiin karaoan am baire, oki rikaaki nakon te waaki ni kakukurei aei ao kati ai mwaneka aika uoua imwina:

1.Kunea:

Tera ae ko kainanoia ni kanakoraoya ke bitia?

2.Baire:

Ko na kanga ni kanakoraoya ke karaoa te bitaki?

Tera mwaneka ae ko kainanoia n anaia?

3.Mwakuri:

E kanga te onimaki iroun Iesu Kristo ni buokiko ni kakoroa nanon am kouru? Ko kainanoa te ibuobuoki?

4.Kauringga:

Tera ae ko reiakinna? Ko kainannoia ni karaoa te kouru ae boou ke n reitanako te kouru aei?

Marooro ma Ami Utu

Marooro ma am utu bwa tera ae ko a tia n reiakinna. Tuangjia kaain am utu n tibwauai aia iango ao ni kakauongo imarenaia n tatabemaniia.

- Buokiia ami ataei ni karaoa aia kouru. Tataro n ikotaki n ataia bwa tera ae a riai ni karaoia.
- Korei inano mwiin aia kouru ataei n tatabeman. Marooroakina bwa ko na kanga ni buokiia ataei n tatabeman iaon kakoroan nanon ana kouru teuanne ke neienne.

5

Ikotaki n Reiakinna n te Mweenga

Titiraki Aika A na Maroroakinaki

1. "Tarai tamnei aikai. Tera ae ko nooria?"
2. A kanga natim n reirei man te ikotaki ni mwakuri ao n takakaro?"
3. Tera ae ko karaoia ma natim irarikin te reirei are e buokia n reireinia?"

ReiaKinna

A kona utu ni karaoi mweenga bwa taabo ike te Tamnei ae Raoiroi e na kona ni buokiia n reireiniia. A na kona ni marooro iaon Iesu Kristo ao ni kataia n riki n ai Arona. Ko kona ni karaoi bwaai aika mwaiti ni kaa te Tamnei ae Raoiroi nakon mweengam ao ni kateimatoa ni kakorakora am utu. Ko kona n tataro ao ni wareki koroboki aika tabu ma te utu ni katoa bong, maiuakina te euangkerio, ao ni buokiia tabeman.

Ngkana te Tamnei ae Raoiroi e mena ni mweengam, am utu a na tararuaiia imarenaia ma te akoakoi ao te itangitangiri. Ngkana ami ataei a namakina tangirakiia, a na namakina te boutoka are a kainanoia bwa aonga ni waaki raoi.

Bwaai aikai a na buoka mweengam n riki bwa te tabo n tangira ao n reirei:

- Bwaina te taotaonaki n nano.
- Kataia n aki kai un.
- Kabanea te tai ni ikotaki ma ngaiia.
- Kakukureiko.
- Kakauongo raoi.
- Kamoamoia ami ataei ngkai a kataia n reireiniia.
- Kabonganai taeka n akoi.

Iangoia ao Tataro

Iangoa te bwai ae ko a tia n reiaKinna. Korei iango aika roko n am iango ke iango ake a roko mairoun te Tamnei ae Raoiroi. Tera n am iango te bwai ae tangiria te Uea bwa ko na karaoia? Tera bwaai aika ko kona ni karaoi ni karekei ke ni kaota te tangira ae raka riki inanon mweengam?

Waaki ni Kakukurei

langoi bwaai are a na buoka mweengam ni kaonaki ma te tangira. Korei uoua ke tenea iango man bwaai ake ti noori, ongo, ao n namakinna ngkana a onrake mweengara ma te tangira.

 Tera ae ko nooria ngkana ko taraa mweengam ni katobibia?	 Tera te bwai ae ko ongo ae a taekinna kaain te utu imarenaia n tatabemaniia nako?	 Tera ae a namakinna kaain te utu ngkana a mena ni mweengaia?
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Katooto: Aomata a buokiia i bon imarenaia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Katooto: Taeka n akoi. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Katooto: A na namakina te tangiraki.

Buokiia ami ataei ngkana a kangaanga bwaai ibukiia. Aio te katooto bwa ko na kanga ni kaota te tangira ngkana natim te aine e aki nakoraai ana tai:

Natim te aine e anaa ana ukeuke ae bubura. E mwakuri korakora. Ma e reke ana bwii ae aki raoiroi ao e nanokawaki. Ngkai e na manga karaoa te ukeuke riki inanon onoua namwakaina. Ko na manga kabwaka naba te roo ibukin te ukeuke.

Aio te bwai ae rang matoatoa. Ngkoe ao natim te aine kam kaai n nanokawaki. Aikai tabeua bwaai ake ko kona n taekinna nakoina ni kaota te tangira:

- I tangiriko. I ataia ko rang mwakuri korakora. I mena ikai ibukim.
- I nanokawaki ngkai ko aki karekea am bwii ae rietaata. I ataia ko namakina ae aki raoiroi naba. Tera ae I kona ni buokiko iai?

Maroro ma Ami Utu

Maroro ma am utu bwa tera ae ko a tia n reiaKinna. Maroroakin taian titiraki aika inano. Tuangia kaain te utu n tibwauai aia iango ao n kakauongo imarenaia n tatabemaniia.

- Tera ae ti kona ni karaoia n ara utu ni karekea te Tamnei ae Raioi inanon mweengara riki?
- Ti na kanga ni kaota te tangira ao karinerine nakoira n tatabemaniira nako?
- E na kanga te tangira inanon mweengara ni buokiira n reiaKinaki ni kabane?

6

Kabongana Raii te Tai

Titiraki Aika A na Maroroakinaki

1. Tarai tamnei aikai. Tera ae Ko Nooria?
2. Tera bwaai inanon maium aika a moan kakawaki?
3. Ko na kanga ni kabongana am tai riki ni karaoi bwaai are a moan kakawaki nakoim ao am utu?

Reiakinna

Te tai bon te bwai n tutuaraoi mairoun Tamara are i Karawa. Ti riai n iango raoi bwa ti na kanga ni kabongana ara tai. A mwaiti kawai ni kabongana te tai ni katoa bong. Ti mwakuri, takakaro, karaoan kanara, tataro, karaoan ara mwakuri, kamatebwai ao karaoan bwaai tabeua. Ti riai n rinea te kawai ae tamaroa ni kabongana ara tai.

Karaoa am baire ni buokiko ni kabongana am tai raoi. langoia bwa tera ae ko na karaoia ni katoa bong. Tera bwaai aika moan kakawaki? Tera bwaai aika aki kakawaki? Baireia ni karaoi moa bwaai aika moan te kakawaki. Kauarerekea am tai iaon bwaai aika aki kakawaki ao n aki buokiko ao am utu ni kakoroi nanon am kouru.

Ngkoe ao am utu kam kona ni marooro n ikotaki ni katoa tai iaon te bwai ae kakawaki. Ko kona ni karaoa te baire ni buokiia n tatabemaniia nako ni kabongana raoi am tai.

langoia ao Tataro

langoia bwa tera ae ko a tia n reiakinna. Korei iango aika roko n am iango ke iango ake a roko mairoun te Tamnei ae Raioiroi. Tera ae moan kakawaki inanon maium? Tera te kawai teuana are ko kona ni kabongana te tai riki ni karaoi bwaai aika a rangi ni kakawaki inanon maium?

Waaki ni Kakukurei

A mwaiti kawai aika ti kabonganai ara tai iai. Aikai tabeua bwaai ake ko na riai ni karaoi ni katoa bong:

Wareki booki aika tabu	Tataro	Buokia ami ataei n reireiniia
Mataku n TV	Tiku iaon am tareboon	Karaoan te amwarake
Naako nakon te mwaakete	Kaitiaka te auti	Mwakuri
Karaoa weteam n te Ekaretia	Takakaro	Kamatebwai

Ko karaoi naba bwaai tabeua ni katoa bong. Iangoi bwaai ni kabane ake ko karaoi.

Tera uoua ke tenea bwaai ake ko tangiria ni kabanea **riki am tai** iaona?

Tera uoua ke tenea bwaai ake ko tangiria ni kabonganai **n aki kabanea am tai** iaona?

Marooro ma Ami Utu

Marooro ma am utu bwa tera ae ko a tia n reiakinna. Maroroakin taian titiraki inano. Tuangia kaain am utu bwa a na tibwauai aia iango ao ni kakauongo imarenaia n tatabemaniia.

- Tera bwaai aika moan kakawaki nakoia ara utu?
- Tera ae ti kona ni karaoia n ara utu ni kabonganai ara tai ni karaoi bwaai ake a rangi ni kakawaki nakoira?
- Ti na kanga ni buokiira imarenara ni kabonganai ara tai raii?

7

Buokiiia Ami Ataei ni Kataneiaia ni Wareware, Koroboki, ao Numera

Titiraki ni Marooroakinaki

1. Tarai tamnei aikai. Tera ae Ko Nooria?
2. Ko na kanga n iangoia bwa ami ataei a na namakina taekan te reiakinaki?
3. Ko na kanga ni buokiiia ami ataei n reirei ni katoa bong?

Reiakinna

Ataei a reiakinaki bwaai aika mwaiti n te reirei. A kona ni kataneiaia n te mweenga ni buokiia ni uringii bwaai aika a tia n reiakin. Aikai tabeua kawai ni buokiia ami ataei ni kataneiaia ni wareware, koroboki, ao numera ni katoa bong:

Wareware

Te wareware e rangi ni kakawaki bwa kawaia ataei n reiakinaki. Kaaro a kona ni buokiia aia ataei n ataia bwa e kanga te wareware ni buokiia n te reirei ao inanon maiuiia. Ataei a kona n reiakinaki ni katamaroa aia wareware man te wareware ibon irouia ke n takaruua nakoia tabeman ni katoa bong. Ko kona n tuangia ami ataei ni wareware nakoim ngke ko tabe ni karaoa te amwarake ke ni mwakuri ni mweengam. Ko kona naba n tuangia bwa a na warekii taeka ke kiibu inanon koroboki aika tabu. Ami ataei ake a ikawai riki a kona ni wareware nakoia tariia ao mwaneia aika uarereke.

Koroboki

Koroboki e kona ni buokiia ataei n iango ao reiakinna. Ngkana a koroboki, ataei a na kona n tibwauai aia iango ao ni kabonganai taeka aika boou. Ko kona n tuangia ami ataei ni korea teutana ni katoa bong. Tabeman ataei a tangiria ni korei karaki. Tabeman a tangiria ni korei taekan bwaai ake a riki nakoia. Tuangia ami ataei ni warekia bwa tera are a koreia nakoim.

Te numera

Reiakinan te rabakau n te numera e bon rangi ni kakawaki. Rabakau aikai a bon kabonganaaki inanon te kateitei, kuuka, ao tabeua mwakoron te maiu ni katoa bong. A mwaiti ataei aika a taku n aia iango bwa te numera e matoatoa. Ma e aki riai n riki anne. Ko kona ni buokiia ami ataei n reiakina te numera ni katoa bong. Tuangia ami ataei ni wareka te mwane ke ni kabwakai boon bwaai n te mwaakete. Tuangia ni wareki bwaai n te mweenga ke ngkana ko tabe ni kuukana te amwarake. Aio are e na buokiia n iangoi taekan taian nambwa ao a kanga ni kabonganai numera ni katoa bong.

Iangoia ao Tataro

Iangoia bwa tera ae ko a tia n reiakinna. Korei mwiin ami iango nako are ko karekei ke iango ake a roko mairoun te Tamnei. Ko na kanga ni buokiia ami ataei ni kataneiaia ni wareware, koroboki, ao numera ni katoa bong?

Waaki ni Kakukurei

Tarai bwaai aika koreaki ni karinanaki inano. Korea te mwaake (✓) inanon te bwaaki ni kaitarai bwaai ake ko tangiria ni karaoia ma ami ataei.

 Wareware n te Mweenga Ma ami ataei:	 Koroboki n te Mweenga Tuangia ami ataei bwa a na:	 Numera n te Mweenga Ma ami ataei:
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Wareki booki n takarua. ☐ Wareki kanikinaean bwaai. ☐ Ikaruoruo ni wareki koroboki aika tabu. ☐ Wareki kanikina ake a tei n taian kawai. ☐ Atongii aran taian kanikina ake a noori. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Korei tamnei ao n tuangko taekaia. ☐ Korei reeta. ☐ Korei taian karaki. ☐ Korei araia kaain te utu. ☐ Koroboki inanon te tieno. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Wareki bwaai n te mwaakete. ☐ Uakorai bwaai n amwarake ngkai ko kuuka. ☐ Ikoti ao anai taian nambwa. ☐ Mwakuria ana kangaanga te numera n ikotaki. ☐ Wareki waare iaon te tai.

Maroro ma Ami Utu

Maroro ma am utu iaon bwaai ake ko a tia n reiaquina. Maroroakin titiraki aika oti inano. Tuangia kaain am utu n tibwauai aia iango ao ni kakauongo imarenaia n tatabemaniia.

- Tera bwaai aika ko reiaquin n te reirei?
- Ti na kanga ni buokiia n tatabemaniia ni wareware ao ni koroboki ni katoa bong?
- Ti na kanga ni buokiia n tatabemaniia ni karaoa te numera ni katoa bong?

8

Buokiia Ami Ataei ma Aia Bwai n Reirei n te Mweenga

Titiraki Aika A na Maroroakinaki

1. Tarai tamnei aikai. Tera ae Ko Nooria?
2. Ko na kanga ni buokiia ami ataei ma aia bwai n te reirei n te mweenga?
3. Antai ae e kona n ibuobuoki ngkana a rangi ni kangaanga iroumi buokaia ami ataei n aia bwai n reirei?

Reiakinna

N tabetai te bwai are a reiakinna ami ataei n te reirei e rang ni kangaanga ootam ao am ibuobuoki iai. Bon akea te kangaanga ngkana ko aki atai bwaai ni kabane. A bon mwaiti bwaai aika ko kona ni karaoi ni buokiia ami ataei n te reirei.

Bwain te reirei

Rereiniia ami ataei ni mwakuri iaon aia bwai n reirei ni katoa bong. Ngkana ami ataei iai aia bwai n te reirei are a kainanoia ni katiaa n te mweenga, buokiia ni mwakuri iaona. Ko kona ni buokiia ami ataei ni karaoa te baire ni katiai aia bwai n te reirei iaon te tai. E na kona n ibuobuoki ngkana iai aia tai ao aia tabo ni kamatebwai n te mweenga ae rau. Ko kona ni buokiia ami ataei n tuanga te tia reirei, raoraom, ke te ikawai temanna ibukin te buoka ngkana a rangi ni matoatoa aia bwai n reirei.

Ukeuke

Tuangiia ami ataei ngkana a oota n te bwai are a reiakinna. Tuangiia bwa tera ae a kainnania n ataia ibukin taian ukeuke. Ngkana a kainnania te ibuobuoki, ko kona ni marooro ma aia tia reirei ibukin buokaia.

Ko kona ni buokiia ami ataei ni kamatebwai ibukin taian ukeuke man kaekaan beeba ni ukeuke ake rimoa. Ko kona naba n tataro n ikotaki ibukin te ibuobuoki. Kataia n anganiia ami ataei te amwarake ao te ran imwain karaoan aia ukeuke n te aro are a na kona n iango raoi ao n aki baki. Tuangiia ami ataei are ko bon onimakiniia ao are ko tangiriia e ngae ngke a aki nakoraoi mwiin aia ukeuke.

Iangoia ao Tataro

Iangoia te bwai ae ko a tia n reiakinna. Korei iango aika roko n am iango ke iango ake a roko mairoun te Tamnei ae Raoiroi. Ko na kanga ni buokiia ataei ni karaoi aia bwai n reirei ao aia kamatebwai ibukin aia ukeuke?

Waaki ni Kakukurei

Tarai bwaai aika koreaki ni karinanaki inano. Korea te mwaake (☒) inanon te bwaoki ni kaitarai bwaai ake ko tangiria ni karaoia ma ami ataei.

 Te Bwai n Reirei n te Mweenga	 Katauraoi nakon te Ukeuke
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Titirakinia ami ataei te bwai ae a reiakinna. ☐ Buokiia ami ataei ma aia bwai n te reirei. ☐ Kataia ni kakaea te tai ao te tabo ibukiia ami ataei ni kamatebwai. ☐ Tuangiia ami ataei bwa ningai tain aia bwai n reirei are a na riai n angan aia tia reirei. ☐ Ngkana a tangira buokaia, anganiia ami ataei bwa a na tuanga raoraia ke aia tia reirei ibukin buokaia. ☐ Tataro n ataia bwa ko na kanga ni buokiia am ataei. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Tuangiia ami ataei ngkana a oota n te bwai are a reiakinna. ☐ Titirakinia am ataei bwa tera ae a kainanoia n ataia ibukin aia ukeuke. ☐ Tuangiia ami ataei bwa a na kamatebwai taian titiraki iaon ukeuke ake a tia nako. ☐ Anganiia ami ataei te amwarake ao te ran imwain ae a karaoa te ukeuke. ☐ Tuangiia ami ataei ae ko tangiriia e ngae ngke ngkana aki karaoa ae raoiroi n aia ukeuke.

Maroro ma Am Utu

Maroro ma am utu iaon te bwai are ko a tia n reiakinna. Maroroakin titiraki aika oti inano. Tuangiia kaain am utu n tibwauai aia iango ao ni kakauongo imarenaia n tatabemaniia.

- Ti na kanga ni buokiia kaain te utu ma aia bwai n te reirei?
- Tera ae ti kona ni karaoia ni buokiia kaain te utu ni kamatebwai ibukin aia ukeuke?
- Te tabo raa ae a kona iai kaain te utu ni kamatebwai ni mweengaia?

9

Riiki Ngkami Bwa Mwakoron Aia Reirei Ami Ataei

Titiraki ibukin Marooro Iaona

1. Tarai tamnei aikai. Tera ae Ko Nooria?
2. Ko na kanga n riki bwa mwakoron aia reirei ami ataei?
3. A na kanga ami ataei n tuangiia aia tia reirei ibukin buokaia ngkana a bon aki oota?

Reiakinna

Ko kona ni marooro ma ami ataei, mwakuri ma ngaiia, takakaro ma ngaiia, wareware ma ngaiia, ao kakauongo nakoia. Aio are e na buokiia am ataei n namakina te tangiraki. Ko kona naba n tuangiia bwa tera ae a reiakinna n te reirei. Titirakiniia bwa tera ae e bebete ibukiia. Titirakiniia bwa tera ae e matoatoa. Titirakiniia bwa e kanga aia namakin iaoia aia tia reirei. Ngkana ko iangoia bwa e kona ni buoikiia ami ataei, tuanga aia tia reirei ngkana ko kona n taetae ma ngaiia.

Taan reirei n taainako a rang tangiria ngkana kaaro a na marooro ma ngaiia ao titirakiniia bwa a na kanga ni buokiia aia ataei ni karaoa ae tamaroa n te reirei.

Imwain ae ko na kaitibo ma aia tia reirei ami ataei, korei titiraki are ko tangiria n titirakiniia iai. Aikai tabeua bwaai are ko kona ni karaoi:

1. Karabwaia taan reirei ibukin reireinakiia ami ataei.
2. Titirakiniia taan reirei bwa a kanga aron aia waaki ami ataei n aia kiraati.
3. Tuangiia taan reirei bwa ko na kanga ni buoka ami ataei ni karaoa ae tamaroa n te reirei.
4. Titirakiniia taan reirei ngkana iai bongin namwakaina aika kakawai are ko riai n ataia.

Ngkana ko aki kona ni kaitibo ma taan reirei, ko kona n reitaki ma ngaiia n teuana ke iai kawai aikai:

- Kanakoa te rongorongo n te tekiti.
- Kanakoa te imeeri.
- Reitaki n taetae iaon te tareboon.
- Korea te reta.

E mwaiti aomata ake a buokiia ami ataei n reiakinaki ni katoa bong. Iangoia tabeman aomata are ko kona n taetae nakoia iaon reiakinaiia ami ataei.

Iangoia ao Tataro

Iangoia bwa tera ae ko tia n reia kinna. Korei mwiin iango nako ake ko karekei ke iango are e roko mairoun te Tamnei ae Raoiroi. E kanga mwiin am marooro ma aomata tabeman iaon reiakinaia am ataei ni buokiia am ataei n te reirei?

Waaki ni Kakukurei

Korei tenea bwaai are ko tangiria n titiraki ke n taetae iaona ma aia taan reirei am ataei ke tabeman aomata ake a buokiia am ataei n reia kinaki.

Maroro ma Ami Utu

Tera ae ko na karaoia ma te bwai are ko a tia n reiakinna. Maroroakin taian titiraki aika inano. Tuangia kaain te utu n tibwauai aia iango ao ni kakauongo imarenaia n tatabemaniia.

- Antai aomata ni maiura ake a buobuokiira n reiakinaki?
- A na kanga tabeman ni buokiia kaain te utu n tatabemaniia n te reirei?

Kawai ni Buokiia Ami Ataei ni Kanakoraai aia Reirei ao n Namakina Tangirakiia

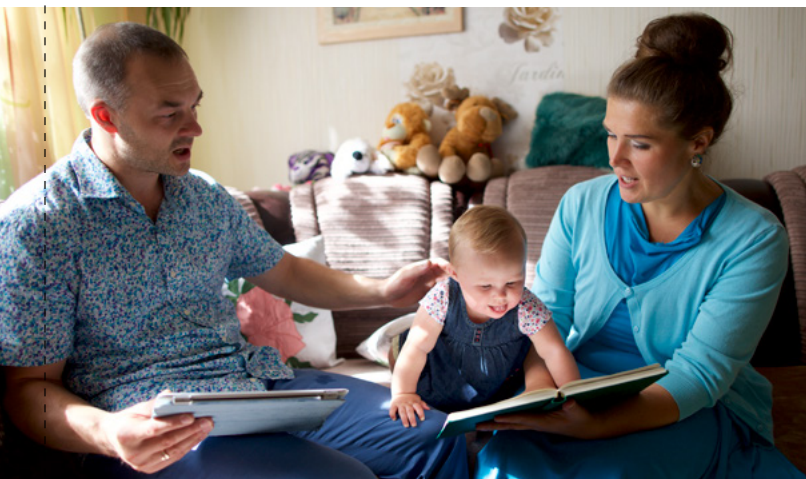
- Reireiniia ao kaotia nakoia ami ataei bwa te reiakinaki e buokiia n riki n ai aron Iesu Kristo.
- Buokiia ami ataei n ataia bwa ngaiia bon natin te Atua are a kona n reiakinaki ao n rikirake.

- Taetae nakoia ami ataei ma te tangira ao te akoakoi, ao buokiia ni kataia ni kekeiaki.
- Tuangia ami ataei ae ko onimakiniia ao ko tangiriia n taainako.

- Katei kouru ma am ataei ni buokiia ni kabongana raoi aia tai.
- Buokiia ami ataei ni kataneiaia ni wareware, koroboki, ao numera ni katoa bong.

- Buokiia ami ataei ni kamatebwai ibukin te reirei ao te ukeuke.
- Marooro ma aia taan reirei ami ataei ao tabeman ake a buokiia n reiakinaki.

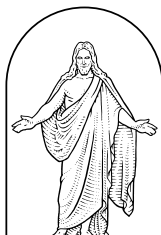
9

Riiki Ngkami Bwa Mwakoron Aia Reirei Ami Ataei

Korei tabeua bwaai aika moan kakawaki ake ko a tia n reiakinna man te kairi aei.

“Te Wewete n Riki Bwa Kaaro e raonaki ma te bwaintangira n reirei ni kawai ake a eti ibukim ao ibukiia ami ataei” (Robert D. Hales, “‘Come, Follow Me’ by Practicing Christian Love and Service,” *Riaona*, Nob. 2016, 23).

ANA EKARETIA
IESU KRISTO
IBUKIA AIKA ITIAKI
NI BOONG AIKA KAITIRA

KIRIBATI

0217968859

17968 859